

ת"פ 35684/04/18 - מדינת ישראל נגד פריד שחאדה, זאיד גזאונה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 35684-04-18 מדינת ישראל נ' שחאדה (עציר) ואח'

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשמים 1. פריד שחאדה (עציר)

2. זאיד גזאונה (עציר)

באת-כוח המאשימה: עו"ד תמר איבלמן (פרקליטות מחוז ירושלים - פלילי)

בא-כוח הנאשם 1: עו"ד נאיל זחאלקה

בא-כוח הנאשם 2: עו"ד רואי פוליטי

גזר דין

בהתאם להכרעת הדין שניתנה ביום 26.12.2018 הורשעו שני הנאשמים בכך שכל אחד מהם עבר שתי עבירות של סחר בנשק, לפי סעיף 144(ב2) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין** או **החוק**).

הודאת שני הנאשמים - פריד שחאדה, יליד 1993 (להלן גם - **הנאשם 1**) וזיאד גזאונה, יליד 1975 (להלן גם - **הנאשם 2**) - והרשעתם, היו במסגרת הסדר טיעון, אשר כלל את תיקון עובדות כתב האישום ואת הודאותיהם באותן עובדות, אך לא כלל הסכמה בעניין העונש.

הטיעונים לעונש נשמעו בדיון מיום 14.4.2019.

עובדות כתב האישום המתוקן

2. **חלק כללי:** במועדים הנוגעים לכתב האישום, שימש נ"פ 16-17 בתפקיד סוכן מטעם המשטרה (להלן - **הסוכן**). הסוכן והנאשם 1 הם גיסים ובין השניים ישנה היכרות ארוכת שנים. בדומה, אף שני הנאשמים הכירו זה את זה. במסגרת הקשר שנוצר בין הסוכן לנאשמים, עשו הנאשמים עסקאות עם הסוכן, שבמסגרתן מכרו לסוכן כלי נשק מסוגים שונים בתמורה כספית. במהלך אותן עסקאות, אף שוחחו הנאשמים והסוכן על האפשרות של עריכת עסקאות נוספות על אלו שנעשו בפועל.

3. **האישום הראשון:** ביום 10.12.2017 שאל הסוכן את הנאשם 1 אם הוא מכיר מישהו שמוכר כלי נשק. הנאשם 1 השיב בחיוב ואמר שחבר שלו, ששמו זיאד, עוסק בכך ואף סיכם עם הסוכן שיפגיש ביניהם. ביום 13.12.2017 הודיע נאשם 1 לסוכן שחברו זיאד יוכל לפגוש אותם בערב ואמנם, הסוכן נסע לביתו של הנאשם 1 ומשם נסעו השניים לכפר א-ראם כדי לפגוש את הנאשם 2.

כעבור כשעה הגיע נאשם 2, הזדהה בשם זיאד ושאל את הסוכן מה הוא צריך. הסוכן השיב שהוא מעוניין לרכוש אקדח. הנאשם 2 הציג לסוכן ארבעה אקדחים שונים במחירים שונים. שניים היו אקדחי 'ברטה' קטנים, שמחירם 25,000 ₪ כל אחד, אקדח שמחירו 35,000 ₪ ואקדח נוסף המכונה '14' שמחירו 30,000 ₪. הנאשם 2 הוסיף כי ישנו גם אקדח 'סטאר 9' שמחירו 23,000 ₪. הסוכן אמר לנאשם 2 שהוא מעוניין באקדח 'סטאר 9' וסוכם בין השלושה שלמחרת הסוכן יודיע על החלטתו לנאשם 2 באמצעות הנאשם 1 והסוכן והנאשם 1 פנו לדרכם.

למחרת, ביום 14.12.2017 סמוך לשעה 11:38, הסוכן התקשר אל הנאשם 1, אמר לו שהוא מעוניין לקנות אקדח 'סטאר 9' והשניים קבעו להיפגש סמוך לשעה 15:00 בביתו של הנאשם 1. בהמשך שוחחו השניים שוב ובשיחה זו אמר הנאשם 1 לסוכן ששוחח עם הנאשם 2, סיכם אתו את פרטי העסקה וכן סוכם שהנאשם 2 יביא עמו שני אקדחים כדי שהסוכן יוכל לבחור. הסוכן הודיע לנאשם 1 שיגיע עם אדם נוסף.

הסוכן יצר קשר עם קרוב משפחה שלו, ששמו עבד אלסלאם קימרי (להלן - **עבד**) וביקש ממנו להסיע אותו לביר נבאללה. הסוכן נפגש עם עבד סמוך לשעה 14:50 והם נסעו ברכבו של עבד לביתו של הנאשם 1. שם נכנסו אל הרכב של עבד, הנאשם 1 ואדם נוסף שזהותו אינה ידועה וכל הארבעה נסעו לכיוון א-ראם כדי לפגוש את הנאשם 2. לאחר הגעתם לא-ראם, סמוך לשעה 17:20, פגשו הסוכן והנאשם 1 את הנאשם 2, שהציג לסוכן אקדח. הסוכן אמר לנאשם 2 שהאקדח אינו מסוג 'סטאר 9' כפי שסוכם. לאחר חילופי דברים בין הסוכן לבין הנאשמים, נאות הנאשם 2 להביא לסוכן אקדח מסוג 'סטאר 9'.

כעבור כחצי שעה קיבל הנאשם 2 שיחת טלפון ועל-פי דבריו לסוכן ולנאשם 1, נאמר לו באותה שיחה שהאקדח מסוג 'סטאר 9' מוכן. הנאשם 2 נסע מהמקום לבדו, בעוד הסוכן, הנאשם 1, עבד והאדם הנוסף נשארו להמתין לו. כעבור מספר דקות חזר הנאשם 2 למקום וכל הארבעה חזרו לרכב. הנאשם 2 הוציא ממעילו אקדח חצי אוטומטי מסוג 'סטאר' מתוצאת ספרד, מודל B, קליבר 9 מ"מ (מספר סידורי 513730) שבכוחו להמית (להלן - **האקדח**), ומסר אותו לידי הסוכן, שבדק את האקדח והחזיר אותו לנאשם 2. בהתאם להוראת הנאשם 2, המשיכו הם בנסיעה קצרה, שבמהלכה ירה נאשם 2 כשבעה כדורים מחוץ לחלון הרכב ולאחר מכן, מסר לסוכן את האקדח עם מחסנית תואמת. בתמורה שילם הסוכן לנאשם 2 סך 23,000 ₪ והשניים נפרדו.

לאחר מכן, נתן הסוכן לנאשם 1 סך 1,000 ₪ ועוד 50 ₪ עבור הדלק. הנאשם 1 התרעם על כך וטען שסוכם בין השניים שיקבל בתמורה 2,000 ₪, אך לבסוף הסתפק בסכום שקיבל.

4. **האישום השני:** ביום 5.1.2018 בשעות הערב יצר הנאשם 2 קשר עם הסוכן ועניין אותו ברכישת רובה סער מסוג M-16 (להלן - **M-16**) תמורת 67,000 ₪ והשניים קבעו לדבר בהמשך. ביום 7.1.2018 בשעות הצהריים התקשר הסוכן אל הנאשם 2 והשניים קבעו להיפגש סמוך לשעה 17:00 בכפר עקב. הסוכן אמר לנאשם 2 שמחיר הנשק יקר מדי ובתשובה לכך אמר הנאשם 2 כי ברשותו רובה סער נוסף, המורכב מכמה חלקים, שמחירו בין 50,000 ₪ ל-55,000 ₪. לאחר מכן שלח הנאשם 2 לסוכן, באמצעות תוכנת וואטסאפ, תמונות של רובה הסער. סמוך לשעה 16:50 התקשר הסוכן אל הנאשם 2 ושאל אותו למחירו של רובה הסער שנראה בתמונות ששלח אליו, והנאשם 2 השיב שמחירו 50,000 ₪.

סמוך לשעה 18:32, לאחר מספר שיחות תיאום נוספות בין השניים, אסף עבד את הסוכן והשניים נסעו אל הנאשם 1. בדרך התקשר הסוכן אל הנאשם 1 ואמר לו שהוא בדרכו אליו ושכבר נעשו התיאומים הנדרשים עם הנאשם 2. הסוכן אסף את הנאשם 1 מביתו, עבד ירד מהרכב והסוכן והנאשם 1 נסעו לכיוון כפר עקב, שם קבעו לפגוש את הנאשם 2. כעבור כחצי שעה הגיע הנאשם 2 למקום, פגש את הסוכן ואת הנאשם 1 ושאל את הסוכן אם הכסף ברשותו. הסוכן הראה לנאשם 2 שהכסף ברשותו, אך סירב לבקשת הנאשם 2 לשלם לו קודם לקבלת הנשק. הנאשם 2 אמר לסוכן שהוא נוסע להביא את הנשק וכעבור כשעה וחצי שב למקום ואמר לסוכן שהנשק שהתכוון למכור לו תקול. השלושה קבעו לשוחח בימים הבאים.

ביום 8.1.2018 התקשר הנאשם 2 אל הסוכן ואמר לו שהנשק שביקש לקנות מוכן והשניים קבעו להיפגש למחרת היום. למחרת, בעת שהסוכן היה בדרכו, התקשר אליו הנאשם 2 ואמר לו שהנשק לא יהיה מוכן.

ביום 22.1.2018 שלח הנאשם 2 לסוכן תמונה נוספת של M-16. לאחר מכן שוחח הסוכן עם הנאשם 2 ושאל למחירו. הנאשם 2 השיב שמחירו 50,000 ₪ והשניים קבעו להיפגש למחרת. למחרת, ביום 23.1.2018 סמוך לשעה 12:15, הסוכן התקשר אל הנאשם 2 והשניים קבעו להיפגש בחלוף כשעה. הסוכן נסע עם עבד לכיוון ביתו של הנאשם 1, אסף אותו והשלושה המשיכו בנסיעה לכיוון א-ראם. בהגיעם לשם יצא עבד מהרכב והמתין בתחנת דלק סמוכה. הסוכן והנאשם 1 המשיכו לא-ראם ושם פגשו את הנאשם 2, שנכנס אל הרכב ובידיו רובה סער עטוף בשמיכה. הנאשם 2 אמר לסוכן שיש בעיה בנשק וכי עליו לתקן חלק ממנו וכן ביקש מהסוכן מקדמה בסך 3,000 ₪ עבור הנשק, אך הסוכן סירב. הנאשם 2 נפרד מהסוכן ומהנאשם 1 ואמר שהוא הולך לתקן את הנשק, אך כעבור כשעתיים אמר הנאשם 2 לסוכן שתיקון הנשק מתעכב וכי יהיה מוכן רק למחרת.

בימים 25.1.2018 ו-26.1.2018 שוחחו הסוכן והנאשם 1, כל אחד בנפרד, עם הנאשם 2, אך לא עלה בידיהם לתאם ביניהם פגישה. ביום 28.1.2019 שוחח הסוכן מספר פעמים עם הנאשם 2 כדי לתאם רכישת M-16. הנאשם 2 אף שלח אל הסוכן תמונה של M-16 באמצעות וואטסאפ, אך בסופו של דבר העסקה לא יצאה לפועל.

ביום 29.1.2018 שוב יצר נאשם 2 קשר עם הסוכן ועדכן אותו שקיבל לידי מספר רובי M-16 וכי יש לו אחד עבורו במחיר של 55,000 ₪ והשניים קבעו להיפגש למחרת. למחרת, ביום 30.1.2018 סמוך לשעה 13:50 התקשר הסוכן אל הנאשם 2 כדי לוודא שהכול מוכן. הנאשם 2 אמר לסוכן שאכן הכול מוכן ושהוא ממתין לו. לבקשת הסוכן אסף עבד את הסוכן ברכבו והשניים נסעו אל ביתו של הנאשם 1. בדרכם שוחח הסוכן עם הנאשם 1 ואמר לו שהוא בדרכו אליו. עבד והסוכן אספו את הנאשם 1, שעבר לנהוג ברכב ובדרכם אל הנאשם, הורידו את עבד בתחנת דלק סמוכה. במהלך הנסיעה שוחח הסוכן מספר פעמים עם הנאשם 2 כדי לתאם את הפגישה.

בהגיעם לא-ראם פגשו הסוכן ונאשם 1 את הנאשם 2, שנכנס אל הרכב ובידיו שקית כחולה. הנאשם 2 הוציא מהשקית M-16 (מספר סידורי K700326), בעל חלקים תקינים של M-16, שבכוונו להמית אדם וכן מחסנית תואמת המלאה בכדורים. במהלך הנסיעה ירה הנאשם 2 מספר כדורים באוטומט מחלון הרכב ומסר את ה-M-16 המתואר לידי הסוכן. בתמורה נתן הסוכן לנאשם 2 סך 55,000 ₪ ולנאשם 1 נתן סך 1,400 ₪.

ראיות לעונש

5. לא הוגשו ראיות לעונש. לשני הנאשמים אין הרשעות קודמות.

טענות הצדדים בעניין העונש

עיקרי טענות המאשימה

6. בטיעוניה עמדה באת-כוח המאשימה על חומרת העבירות של סחר בנשק ועל הענישה המחמירה הקבועה בחוק לגבי עוברי עבירה זו. כן עמדה על כך שהערכים החברתיים המוגנים בעבירות אלו הם בטחון האזרחים ושלמות גופם וכן הצורך בשמירה על שלטון החוק תוך מיגור התופעה של השימוש בנשק לא חוקי. בטיעוניה, הפנתה אל פסיקת בית המשפט העליון ובין השאר, בעניין ע"פ 2251/11 נפאע נ' מדינת ישראל (4.12.2011) ובעניין ע"פ 13223/13 חסן נ' מדינת ישראל (5.6.2013), אשר במסגרתם עמד בית המשפט על הצורך בהחמרת ענישתם של עוברי עבירות הקשורות בנשק ובסחר שלא כדין בנשק. זאת, כפי שנקבע, במיוחד לנוכח היקף העבירות וזמינות הנשק הלא חוקי.

עוד עמדה באת-כוח המאשימה על כך שמדיניות המדינה היא שיש להוסיף ולהעלות את רמת הענישה, כפי שהדבר אף עוגן בהנחיית פרקליט המדינה, הקובעת מתחמי ענישה קבועים לגבי עבירות של סחר בנשק, שעל-פי בקשתה יש לקבוע גם במקרה הנדון. בעניין מתחם העונש טענה המאשימה, כי הגם שמדובר בשני אישומים, מתוארים בהם שני אירועים שעניינם דומה ושאיננו בסמיכות זמנים. לפיכך, כפי שאף נקבע לאחרונה בעניין ע"פ 8045/17 בראנסי נ' מדינת ישראל (16.8.2018) (להלן - עניין בראנסי), יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד, תוך מתן משקל לכל אחת מהעסקאות המתוארות בכתב האישום ולנסיבותיה.

7. **בעניין הנאשם 1** טענה המאשימה, כי יש לתת משקל לכך שבנסיבות של האישום הראשון הנאשם 1 היה מי שיזם את הקשר עם הסוכן, יצר קשר עם המוכר, הביא את הסוכן אל הפגישה עם המוכר ונכח בפגישות עם המוכר עד השלמת העסקה. דובר בעסקה לרכישת אקדח אחד, לאחר שקודם לכן הוצעו מספר אקדחים. תקינות האקדח נבדקה באמצעות ירי, גם אם לא הנאשם 1 ירה, ושולם תמורתו סך 23,000 ₪. לנאשם 1 שולם סך 1,000 ₪ עבור חלקו בעסקה, בעוד שטען כי צריך היה לשלם לו סך 2,000 ₪.

בעניין הטענה שחלקו של הנאשם 1 מסתכם בתיווך בלבד, טענה המאשימה כי אין לקבל טענה זו ואף אין להקל עם הנאשם 1 בשל כך וזאת מהטעמים הבאים: הנאשם 1 הוא המקור להשגת הנשק; אין בחוק העונשין עבירה של "תיווך" בעסקת נשק; בעסקאות של סחר בנשק כל אחד מהשותפים לעסקה משמש חולייה משמעותית בעבירת הסחר; אופיין של העבירות הוא כזה שכל אחד "גוזר" את חלקו בעסקה ומעביר את הנשק הלאה, כך שלא מן הנמנע שגם "המוכר" יטען שאינו אלא "מתווך", שהביא את הנשק ממישהו אחר, מבלי שקיבל לעצמו את מלוא התמורה; "מתווך" הוא לכל היותר מי שמסר מספר טלפון שבאמצעותו יצר הסוכן קשר ישיר עם המוכר, אך לא מי שמילא בעסקה תפקיד פעיל ואף קיבל תמורה.

בעניין האישום השני, שבו דובר בסחר בנשק מסוג M-16, טענה המאשימה, כי בפסיקה, לרבות בעניין בראנס, נעשתה הבחנה בין עבירה של סחר באקדחים לבין עבירה של סחר ברובי סער ובמיוחד נשק אוטומטי כמו M-16, שלגביה נקבע כי יש להחמיר יותר. כן טענה, כי אף יש לתת משקל לתמורה הגבוהה בסך 55,000 ₪ ששולמה עבור ה-M-16. בעניין הנאשם 1 טענה, כי היה פעיל גם בעסקה המתוארת באישום השני וזאת בין השאר, בכך ששאל את הסוכן אם ברשותו הכסף שעליו לשלם. עוד עמדה על כך שבשני האישומים מתוארים ניסיונות לסחר בנשק שלא צלחו, מאחר שכלי הנשק היו תקולים. לטענתה, מדובר באירועים נוספים העולים לכדי ניסיון לסחר בנשק, שאף הם בגדר נסיבות מחמירות.

עם זאת טענה המאשימה, כי יש לזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהודה וחסך מזמנו של בית המשפט. לנוכח האמור טענה, כי על מתחם העונש בעניין הנאשם 1 להיות בין 45 ל-68 חודשי מאסר בפועל וכן ביקשה כי יוטל על הנאשם 1 גם מאסר מותנה וקנס לנוכח הרווח הכלכלי שהפיק מהעבירות.

8. **בעניין הנאשם 2** טענה באת-כוח המאשימה, כי כל הטענות הכלליות שנטענו בעניין הנאשם 1, בעניין הצורך להחמיר בענישה, יפות גם לגביו. בדומה יש לזקוף גם לזכותו את הודאתו, שהביאה לחסכון בזמנו של בית המשפט.

מעבר לכך הוסיפה, כי חלקו של הנאשם 2 חמור יותר מחלקו של הנאשם 1. מדובר בנאשם שסיפק את שני כלי הנשק והיה מי שהביא אותם לסוכן. אף ניתן להתרשם שיש לו גישה לכלי נשק רבים ושהוא אף הציע בפועל לסוכן מבחר כלי נשק מסוגים שונים. עובדה זו, לטענתה, מצביעה על מסוכנותו הרבה. כן עמדה על כך שהנאשם 2 הוא גם מי שקיבל את מלוא התמורה והוא עצמו גם היה מי שירה בשני כלי הנשק שנמכרו, כדי להראות לסוכן שמדובר בכלי נשק תקינים.

לנוכח האמור ובהתאם לפסיקה שהגישה המאשימה, טענה כי יש להעמיד את מתחם העונש בעניינו של הנאשם 2 בין 55 ל-84 חודשי מאסר בפועל וכן להטיל עליו גם מאסר מותנה וקנס משמעותי.

9. בעניין מדיניות הענישה הנוהגת הפנתה באת-כוח המאשימה אל פסקי הדין הבאים:

(1) ת"פ (מחוזי ירושלים) 67703-11-16 מדינת ישראל נ' מוגרבי (22.11.2017) (כבוד השופטת ח' מאק-קלמנוביץ) - נאשם 2 הורשע בשתי עבירות של סחר בנשק. שתיהן היו בקשר למכירת תת מקלע מאולתר. נאשם 3 הורשע בסיוע לעבירה של סחר בנשק וכן בעבירת תעבורה. בעניין העבירה של סחר בנשק נקבע מתחם עונש בין 20 ל-40 חודשי מאסר לכל אחת מהעבירות. לעבירת הסיוע בסחר בנשק נקבע שמתחם העונש יהיה מחצית המתחם האמור. על נאשם 2 הוטלו 28 חודשי מאסר בפועל בשל כל עבירה, תוך חפיפה חלקית, כך שסך הכול יישא ב-46 חודשי מאסר בפועל. על נאשם 3 הוטל עונש מאסר למשך 14 חודש בשל עבירת הנשק. כן הוטלו על כל אחד מהנאשמים עונשי מאסר מותנה.

(2) ע"פ 785/15 פואקה נ' מדינת ישראל (6.12.2015) (כבוד השופטים י' דנציגר, נ' סולברג, ע' ברון) - המערער הורשע במסגרת ארבעה אישומים בעבירות של תיווך בעסקת סמים, שתי עבירות של עסקה בנשק ועבירה של ניסיון לעסקה בנשק. האישום הראשון עסק בעבירת הסמים, האישום השני בסחר בנשק, שכלל מכירת אקדח ומחסנית

תואמת ובאישום השלישי נמכרו תת מקלע ומחסנית. העסקה נושא האישום הרביעי לא הושלמה בשל מעצר המערער. במסגרת עסקאות מכירת הנשק שולמה למערער עמלה בסך 500 ₪ עבור כל מכירה. לכל אחד מהאישומים נקבע מתחם ענישה נפרד. בעניין האישום השני נקבע מתחם עונש בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל והעונש שהוטל היה מאסר למשך 24 חודש. בעניין האישום השלישי נקבע מתחם עונש בין 36 ל-60 חודשי מאסר בפועל והעונש שהוטל היה 42 חודש. הערעור התקבל בחלקו, כך שעונש המאסר בפועל הופחת ל-78 חודש (במקום 84). בנוסף לכך הושתה על המערער מאסר מותנה וקנס.

(3) ת"פ (מחוזי ירושלים) 34003-04-18 מדינת ישראל נ' עג'אג' (8.10.2018) (כבוד השופט ד' כהן-לקח) (להלן - **עניין עג'אג'**) (ערעור שהוגש לבית המשפט העליון נדחה, לאחר שבהמלצת בית המשפט הנאשם-המערער חזר בו מהערעור (ע"פ 8284/18 מיום 16.1.2019) - הנאשם הורשע בעבירה של סחר בנשק מסוג אקדח. נקבע שמתחם העונש ההולם הוא בין 20 ל-40 חודשי מאסר. על הנאשם, צעיר כבן 25 שלחובתו הרשעה קודמת אחת, הושת עונש מאסר בפועל למשך 22 חודש וכן מאסרים מותנים. לא הוטל קנס כספי, אך הרכב ששימש לעבירת הסחר בנשק חולט.

(4) ת"פ (מחוזי ירושלים) 35186-03-18 מדינת ישראל נ' קאסם (24.1.2019) (כבוד השופט ר' פרידמן-פלדמן) (להלן - **עניין קאסם**) - שני הנאשמים הורשעו בעבירה של עסקה בנשק שבמסגרתה נמכרו אקדח חצי אוטומטי ומחסנית. בהסדר הטיעון הוסכם שנאשם 1 היה מתווך. לנאשם 1 היו הרשעות קודמות בעבירות אלימות, רכוש וסמים. נקבע שלנוכח מעורבותו הרבה יותר של הנאשם 1 בעסקה, אך מנגד ההסכמה ששימש מתווך בלבד, נקבע שמתחם העונש בעניינו הוא בין 22 ל-42 חודשי מאסר בפועל ואילו מתחם העונש בעניין הנאשם 2, שהיה המוכר שקיבל את מלוא התמורה, הוא בין 24 ל-48 חודשי מאסר. על כל אחד מהנאשמים הוטל עונש מאסר בפועל למשך 24 חודש, מאסר מותנה וקנס. השוני בין הנאשמים היה בסכום הקנס.

(5) עניין בראנסי - בפסק-דין זה נדונו ערעורים בעניין עונשם של אחד-עשר נאשמים שהורשעו בעבירות סחר בנשק, לאחר שמכרו נשק לסוכן משטרה. כמחצית הערעורים היו של הנאשמים וכמחציתם של המדינה. כל הערעורים נדחו, למעט אחד שבו בית המשפט התערב מעט בעונש (כפי שיפורט בהמשך). בפסק-דין זה עמד בית המשפט העליון, בין השאר, על חומרת העבירות של סחר בנשק ועל הצורך להמשיך במגמת ההחמרה בעונשם של עוברי עבירות אלו (שם, פסקאות 9-11). לשלמות התמונה בעניין רמת הענישה שאושרה בפסק-דין זה, נסקור בקצרה ממש את ענייניהם של כל הנאשמים, על-פי סדר הופעתם בפסק הדין.

נאשם 1 (פסקאות 14-22) - הורשע בשש עבירות של סחר בנשק, שש עבירות של קשירת קשר לסחר בנשק ועבירה אחת של ניסיון לסחר בנשק בקשר למעורבותו בשש עסקאות נשק, שבאחת מהן גם עסק בתיאום ובהבטחה (הנאשם צירף גם תיק של עבירות סמים שבהן הורשע ובעניין ניתן עונש בנפרד). הנשק שנמכר כלל ארבעה תתי-מקלע מסוג קרלו, נשק דמוי M-16 ואקדח גלוק. לנאשם אין הרשעות קודמות. מתחם העונש לחמש עסקאות הועמד על 4-7 שנות מאסר ולעסקה הנוספת הועמד על 1.5-4 שנות מאסר. ניתן עונש של 6 שנות מאסר בשל עבירות הנשק, מאסר מותנה וקנס. ערעורו נדחה.

נאשם 2 (פסקאות 23-29) - הורשע בעבירות של סחר בנשק, קשירת קשר לסחר בנשק, נשיאת נשק וירי באזור מגורים בקשר למעורבותו בשש עסקאות נשק, שבאחת מהן סיפק את הנשק. הנשק שנמכר כלל חמישה תתי מקלע מסוג קרלו, רובה סער קלשניקוב, אקדח גלוק ואקדח קולט. הנאשם צעיר כבן 19.5 וזה מאסרו הראשון. מתחם העונש לארבע עסקאות הועמד על 5-9 שנות מאסר ולשתי עסקאות הועמד על 3-6 שנות מאסר. ניתן עונש של 8 שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס. ערעורו נדחה.

נאשם 3 (פסקאות 30-36) - הורשע בעבירות של סחר בנשק, קשירת קשר לסחר בנשק ושתי עבירות של ירי באזור מגורים בקשר לארבע עסקאות נשק. הנשק שנמכר כלל נשק דמיון M-16, קלשניקוב וקליעים תואמים, שני תתי-מקלע מסוג קרלו, מחסניות תואמות ו-50 קליעים. הנאשם צעיר כבן 22 ואין לו הרשעות קודמות. מתחם העונש לעסקה אחת הועמד על 2-5 שנות מאסר ולשלוש עסקאות הועמד על 4-8 שנות מאסר. ניתן עונש של 5.5 שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס. ערעורו נדחה.

נאשם 9 (שם, פסקאות 37-45) - הורשע בעבירה של סחר בנשק וקשירת קשר לסחר בנשק בקשר לעסקה אחת, שבמסגרתה נמכרו לסוכן אקדח קולט ותחמושת תואמת. לנאשם שתי הרשעות קודמות. מתחם העונש הועמד על 1.5-4 שנות מאסר. ניתן עונש של 24 חודשי מאסר, מאסר מותנה וקנס. ערעורו נדחה.

נאשם 19 (שם, פסקאות 46-54) - הורשע בעבירה של סחר בנשק וקשירת קשר לסחר בנשק בקשר לעסקה אחת, שבמסגרתה נמכרו לסוכן תת מקלע מסוג קרלו, מחסנית ותחמושת תואמת. הנאשם צירף תיקים נוספים שבמסגרתם הורשע בעבירות סמים והחזקת סכין. מאחר שעונש המאסר בפועל (6 שנים) הוטל על הנאשם בשל כל העבירות בהן הורשע, לא ניתן ללמוד מכך לעניינו. עם זאת נעיר, כי מתחם העונש לעסקת הנשק הועמד על 2-5 שנות מאסר.

נאשם 6 (שם, פסקאות 55-62) - הורשע בעבירות של סחר בנשק וקשירת קשר לסחר בנשק בקשר לשתי עסקאות שבמסגרתן נמכר אקדח מסוג זיג זואר ואקדח גלוק. לנאשם אין הרשעות קודמות. מתחם העונש הועמד על 2-4 שנות מאסר לכל אחת מהעסקאות. ניתן עונש של 3 שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס. ערעור המדינה נדחה.

נאשם 8 (פסקאות 63-69) - הורשע בעבירות סחר בנשק וקשירת קשר לסחר בנשק בקשר לשתי עסקאות סחר בנשק, שבמסגרתן נמכרו תת מקלע מסוג קרלו ורובה סער מסוג קלשניקוב. הנאשם צעיר כבן 21 ללא הרשעות קודמות. מתחם העונש הועמד על 2-5 שנות מאסר לכל אחת מהעסקאות. ניתן עונש של 3.5 שנות מאסר, מאסר מותנה וקנס. ערעור המדינה נדחה.

נאשם 13 (פסקאות 70-77) - הורשע בעבירות של סחר בנשק וקשירת קשר לסחר בנשק בשל מעורבותו בעסקה שבמהלכה נמכרו שלושה תתי מקלע מסוג קרלו, שלוש מחסניות ו-150 קליעים. הנאשם צעיר, ככל הנראה ללא הרשעות קודמות. מתחם העונש הועמד על 30-66 חודשי מאסר. ניתן עונש של 30 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. ערעור המדינה נדחה בין השאר, גם בשל כך ששוחרר קודם לדין בערעור.

נאשם 15 (פסקאות 78-84) - הורשע בעבירה של סיוע לסחר בנשק בקשר לעסקה שבמסגרתה נמכרו קלשניקוב ושתי מחסניות תואמות. מתחם העונש הועמד על 8-20 חודשי מאסר. ניתן עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. לנוכח הרשעותיו הקודמות והעובדה שהעבירה נעברה שעה שהיה נתון במעצר בפקוח אלקטרוני, התקבל ערעור המדינה, כך שעונש המאסר בפועל הועמד על 20 חודש.

נאשם 17 (פסקאות 85-92) - הורשע בשתי עבירות של סחר בנשק וקשירת קשר לסחר בנשק בקשר לשתי עסקאות שבמסגרתן נמכרו אקדח זיג זאואר ואקדח גלוק. זה מאסרו הראשון. מתחם העונש הועמד על 3-5 שנות מאסר בפועל. ניתן עונש של 3 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. ערעור המדינה נדחה.

נאשם 5 (פסקאות 93-98) - הורשע בשתי עבירות של סחר בנשק, שתי עבירות של קשירת קשר לסחר בנשק ועבירה של ניסיון לסחר בנשק בקשר למעורבותו בשתי עסקאות שבמסגרתן נמכרו שני תתי מקלע מסוג קרלו. לנאשם אין הרשעות קודמות. מתחם העונש הועמד על 3-6 שנות מאסר בפועל. ניתן עונש של 40 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. ערעורו של המערער וערעורה של המדינה נדחו.

עיקרי טענות בא-כוח הנאשם 1, פריד שחאדה

10. בא-כוח הנאשם 1 עמד על כך שלנאשם זה אין הרשעות קודמות. הוא הודה וחסך זמן שיפוטי יקר. במהלך מעצרו סיים מספר קורסים בעניין כישורים ומיומנויות בחינוך. הוא נשוי ואב לילד בן שנה וחצי, שמעולם לא ניהל אורח חיים עברייני.

בעניין העבירות שבהן הורשע טען בא-כוחו, כי אכן אין להקל ראש בכך. עם זאת, לטענתו, על הענישה להלום את נסיבותיו המיוחדות של הנאשם 1 בהתאם לחלקו ולמידת אשמתו. כאמור בחלק הכללי בכתב האישום, הנאשם 1 הוא גיסו של הסוכן (הסוכן נשוי לאחותו). ההיכרות ארוכת השנים והקשר המשפחתי הם שהובילו לכך שהנאשם 1 כשל במעשיו בכך שנאות לסייע לסוכן שפנה אליו ושאל אותו אם הוא מכיר מוכר נשק. בא-כוחו טען כי ישנן נסיבות שבהן המחוקק הכיר בקרבה משפחתית כנימוק מקל ולשיטתו, יש בכך כדי לשמש נימוק מקל גם בעניין העונש במקרה הנדון. שכן, הסכמת הנאשם 1 לסייע באיתור מוכר נשק לא הייתה לאדם זה, אלא סיוע לבן משפחה, הסוכן, שניצל זאת ובכך הביא להסתבכותו של הנאשם 1.

11. בעניין האישום הראשון טען בא-כוח הנאשם 1, כי חלקו של נאשם זה הסתכם בתיווך בלבד. לטענתו, אמנם כטענת המאשימה, אין בחוק עבירה של תיווך בעסקת נשק, אך אם מדובר בתיווך בלבד, יש לכך השלכה בהיבט העונשי. לכן לטענתו, יש משקל לכך שדובר בתיווך בלבד, כפי שהדבר עולה בעיקר מהעובדות הבאות: באישום הראשון הנאשם אמנם נענה לפניית הסוכן והכיר לו את הנאשם 2, אך מעבר לכך לא היה מעורב בעסקה עצמה אלא רק תיווך בה; את העובדה שהנאשם 1 התלווה לסוכן במפגשיו עם הנאשם 2 יש להבין על רקע קשרי המשפחה בין הנאשם 1 לסוכן; לנאשם 1 אין כל נגישות למקורות נשק, אלא רק לנאשם 2; חלקו של הנאשם 1 באישום הראשון מסתכם בקבלת סך 1,000 ₪ על שירותי התיווך שנתן; הנאשם 1 גם לא היה מי שירה בנשק כדי להראות את תקינותו, אלא

הנאשם 2.

12. בעניין האישום השני טען בא-כוח הנאשם 1, כי חלקו של נאשם זה בעסקה המתוארת באישום זה מזערי וזניח ואף שונה באופן מובהק מחלקו בעסקה המתוארת באישום הראשון. שכן, בעוד שלא מן הנמנע כי אלמלא חלקו של הנאשם 1 בעסקה הראשונה, לא הייתה העסקה מתקיימת, לא כך הם הדברים לעניין העסקה השנייה, שבה הנאשם 1 כלל לא היה דרוש. אף נראה כי צורף אל הנסיעות הקשורות בה, שלא ביוזמתו ורק מטעמי נוחותו של הסוכן. בעניין זה הצביע בא-כוח הנאשם 1 על התיאור העובדתי באישום השני, שממנו עולה כי תכנון העסקה והמפגשים בין הסוכן לבין הנאשם 2 נעשו ללא כל מעורבות מצד הנאשם 1 וכי הסוכן עדכן את הנאשם 1 על פרטי הדברים רק בדיעבד. בא-כוח הנאשם 1 טען אפוא, כי נראה שהסוכן עירב את הנאשם 1 בעסקה השנייה רק כדי שיוכל לתגמל אותו מהכסף שניתן לו למטרת העסקה. מבחינת מפעיליו של הסוכן, נראה שלא הייתה מניעה "לחלק" למתווכים המעורבים בעסקה סכומים נמוכים. לכן טען, כי לא מן הנמנע שכאמור, הנאשם 1 צורף באופן מלאכותי אל העסקה השנייה, רק כדי שניתן יהיה לתגמל אותו באותם "דמי תיווך" בסך 1,400 ₪. כך בעוד שברור שהנאשם 1 לא היה הכרחי לעסקה ולא היה גורם שבלעדיו העסקה לא הייתה מתקיימת.

13. באשר למתחם העונש ההולם, בא-כוח הנאשם 1 טען, כי אכן, כפי שטענה באת-כוח המאשימה, יש לראות בעובדות המתוארות בשני האישומים משום אירוע אחד שלגביו יש לקבוע מתחם עונש אחד. מעבר לכך, לטענתו, אין לקבל את עמדת המאשימה בעניין מתחם העונש, מאחר שאינו מתיישב עם מדיניות הענישה בפסיקה. בעניין זה הפנה בא-כוח הנאשם 1 אל הפסיקה שלהלן:

(1) ת"פ (מחוזי ירושלים) 35608-04-18 מדינת ישראל נ' קורד (28.2.2019) (כבוד השופט ר' כרמל) (להלן - **עניין קורד**) - הנאשם הורשע בשתי עבריות של סחר בנשק, בקשר לשתי עסקאות. באחת נמכר אקדח מסוג סטאר 9 עם מחסנית וכדורים ובשנייה נמכר רובה סער מסוג M-16 עם מחסנית וכדורים. בשתי העסקאות ירה הנאשם מהנשק כדי להראות את תקינותו. לנאשם אין הרשעות קודמות. נקבע שמתחם העונש הוא בין שנתיים לשש שנות מאסר. העונש שהוטל על הנאשם היה מאסר בפועל למשך 34 חודשים, מאסר מותנה וקנס.

(2) ע"פ 1397/16 מדינת ישראל נ' חמאיל (12.9.2016) (כבוד השופט מ' מזוז) - מדובר בערעורים הדדיים בעניין שני נאשמים. נאשם אחד (חמאיל) הואשם בסחר בנשק בקשר לשלוש עסקאות שבמהלכן נמכרו תת מקלע מסוג קרלו, רובה סער מסוג M-16 ועסקה נוספת שבמהלכה נעשה ניסיון למכור כלי נשק נוספים. נאשם שני הואשם רק בעסקה בעניין מכירת ה-M-16 וניסיון המכירה הנוסף. מתחם העונש בעניין הנאשם הראשון הועמד על 3 עד 6 שנות מאסר בפועל והעונש שהוטל עליו היה 48 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. מתחם העונש בעניין הנאשם השני הועמד על 2.5 עד 5 שנות מאסר והעונש שהוטל עליו היה 38 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס.

(3) ת"פ 50551-03-18 מדינת ישראל נ' עטיה (13.12.2018) (כבוד השופט ר' כרמל) (להלן - **עניין עטיה**) - הנאשם הורשע בעבירה של סחר בנשק שכללה מכירת אקדח לסוכן. נקבע שמתחם העונש ההולם הוא בין 15 ל-40 חודשי מאסר. על הנאשם, צעיר כבן 21 ללא הרשעות קודמות, הוטל עונש מאסר בפועל למשך 18 חודש וכן עונש מאסר מותנה.

(4) עניין עג'אג', כמפורט לעיל (מובא במסגרת טענות המאשימה).

(5) ע"פ 8280/15 ג'ולאני נ' מדינת ישראל (28.3.2016) (כבוד השופט ס' ג'ובראן) - הנאשם הורשע בעבירה של סיוע לעסקה בנשק ובהחזקת נשק. במסגרת העסקה נמכרו שלושה רובים מסוג M-16 ואקדח מסוג FN. מתחם העונש שנקבע היה בין 16 ל-36 חודשי מאסר בפועל. צוין שלנאשם היו מעט הרשעות קודמות. הוטל עונש של 20 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס. הערעור נדחה.

(6) עניין בראנסי - בעניין זה הפנה בא-כוח הנאשם לנסיבות שנדונו בעניין הנאשם 6, הנאשם 5, הנאשם 13, הנאשם 17 והנאשם 8, שענייניהם פורטו לעיל.

14. לנוכח מדיניות הענישה האמורה, טען בא-כוח הנאשם 1, כי יש לקבוע את מתחם העונש של נאשם זה בין 12 לבין לכל היותר 36 חודשי מאסר. כן טען, כי יש לקבוע את העונש ברף התחתון של מתחם העונש, כך שניתן יהיה להסתפק בתקופת מעצרו.

עיקרי טענות בא-כוח הנאשם 2, זאיד גזאונה

15. בא-כוח הנאשם 2 עמד על כך שהנאשם 2 כבן 43, נשוי ואב לארבעה. עד מעצרו היה פועל בניין, עבד בשיפוצים ופרנס את משפחתו. אין לו הרשעות קודמות. הנאשם 2 הודה וחסך מזמנו של בית המשפט תוך ויתור על מספר רב של עדים. הוא אף מביע צער רב על כך שהתפתה לקשר בין גורמים המעוניינים לסחור בנשק. כבר למעלה משנה שהוא נתון במעצר ובהיותו תושב השטחים, תנאי מעצרו קשים. בין השאר, אינו זוכה לביקורים של בני משפחתו ומאחר שאינו אסיר, אף אינו זכאי לחופשות.

16. בא-כוח הנאשם 2 טען, כי חרף פעילותה החשובה של המשטרה בהפעלת סוכנים לשם מיגור התופעה של סחר בנשק והגם שכבר נאמר שהפעלת סוכן מדיח זה הכרח בל יגונה, יש לתת לכך משקל בעת גזירת העונש. שכן, אינו דומה מי שעיסוקו בסחר בנשק למי שלטענתו, מעולם לא עסק בכך, אך פנה לאיתור סוחרי נשק רק לאחר הפנייה אליו, שנעשתה ביוזמת המשטרה. לטענתו, כבר נפסק שגם אם אין בכך שהעבירה נעברה ביוזמת סוכן מדיח כדי להביא לזיכוי הנאשם, יש בכך כדי להצדיק הקלה בעונש, וזאת במיוחד לגבי נאשם שהוא אדם נורמטיבי שלא עסק בפלילים. כן טען, כי מטרת הסוכן הייתה השגת הנשק הנסחר שלא כדין ולא הענשה של מי שבאמצעותו הושג הנשק. לכן לטענתו, אין הצדקה להחמרה בענישה.

בעניין העבירה עצמה טען, כי חלקו היחסי של הנאשם 2 לא היה גדול ביחס לתכנון ולמערכת שפעלה מולו, באמצעות המשטרה והסוכן, שלפעולותיה הנאשם 2 כלל לא היה מודע. כן טען, שיש לתת את הדעת לכך שהמצוקה הכלכלית שבה נתונים הנאשם 2 ומשפחתו הם שהובילו לעיסוק בסחר בנשק, כדי "לגזור קופון" כלכלי.

בעניין האישום השני טען בא-כוח הנאשם 2, כי יש לזכור שהעסקה התבססה על העסקה הראשונה, שכאמור, הייתה ביוזמת הסוכן.

17. בעניין הסוכן הוסיף בא-כוח הנאשם 2, כי יש פגם מוסרי בכך שהסוכן פיתה אנשים נורמטיביים לעסוק בסחר בנשק, בעוד הוא עצמו אדם שלחובתו הרשעות קודמות. לטענתו, גם בכך יש כדי להצדיק להקל בעונשם של הנאשמים. בהקשר זה עמד על כך שמההסכם שנחתם עם הסוכן עולה, כי לחובתו הרשעות קודמות רבות. בשנת 2008 נדון לשנתיים מאסר לאחר שהורשע בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה, היזק לרכוש במזיד, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, הסעת שב"ח ונהיגה בזמן פסילה. בשנת 2010 נדון ל-22 חודשי מאסר לאחר הרשעה בעבירות נוספות ובשנת 2016 נדון ל-8 חודשי מאסר. בנוסף לכך, את תפקיד הסוכן עשה תמורת סגירת שבעה תיקים ותשלום סך 100,000 ₪.

עוד טען בא-כוח הנאשם 2, כי בפועל לא נגרם כל נזק מהעבירות. בעניין הקנס טען, שיש להעמידו על סכום נמוך, כדי שלא להוסיף על המצוקה הכלכלית של משפחת הנאשם. כן יש לשקול את עובדת היות הנאשם 2 רק חוליה אחת בשרשרת הסחר בנשק וכי התמורה ששולמה עבור כלי הנשק, לא הועברה לידי במלואה. בדומה הוסיף, כי אין טענה או ראיה לכך שכלי הנשק שנמכרו היו ברשות הנאשם 2 או בבעלותו. מה גם, שהוא אף לא הואשם בהחזקתו. לכן טען, שיש להניח שברשותו נותרה רק עמלה בסכום נמוך.

18. לבסוף, לעניין מדיניות הענישה הנוהגת, הפנה אל הפסיקה שאליה הפנה בא-כוחו של הנאשם 1 וטען, כי על מתחם העונש בעניין הנאשם 2 להיות בין שנה לשלוש שנות מאסר. כמו כן, לנוכח שאר נסיבותיו של הנאשם 2, יש למקם את העונש ברף התחתון של מתחם העונש.

דין

קביעת מתחם העונש ההולם

19. כתב האישום מחזיק שני אישומים שלפיהם נעברו שתי העבירות שבהן הורשע כל אחד מהנאשמים. למרות זאת, עמדתם של המאשימה ושל באי-כוח הנאשמים היא, כי יש לראות בעובדות שני האישומים משום אירוע אחד, שלגביו יש לקבוע מתחם עונש הולם אחד (בהתאם לסעיף 40(א) בחוק העונשין).

הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בערכים מוגנים אלו

20. הנאשמים הורשעו בכך שעברו עבירה של עסקה בנשק בלא רשות על-פי דין לעשייתה, לפי סעיף 144(ב2) בחוק העונשין, שהעונש הקבוע לגביה הוא חמש-עשרה שנות מאסר.

21. כפי שנקבע בפסיקה רבה שנדרשה לעבירה זו, הערכים החברתיים הנפגעים מעסקה בנשק בלא רשות על-פי דין לעשייתה, הם שלום הציבור וביטחונו, שמירה על שלמות גופו ורכושו של אדם וכן פגיעה משמעותית באדם ובציבור בשל שימוש בנשק חם בידי מי שאינו מורשה לכך. בית המשפט העליון חזר פעמים רבות על החומרה הרבה הגלומה בעבירות נשק בכלל ובמיוחד עבירות של סחר בנשק ללא היתר על-פי דין וכן על כך שבעטין של עבירות אלו עשויים להיגרם פגיעות בנפש וברכוש.

לאחרונה, במסגרת פסק הדין בעניין בראנסי (פסקאות 11-9), חזר בית המשפט העליון על הדברים בהסתמך גם על הפסיקה הרבה הקודמת בעניין החומרה הרבה הנובעת לעבירות הנשק ובעניין הצורך להחמיר בעונשם של עוברי עבירה זו. כך בין השאר, נאמר שם (פסקאות 11-10 וראו גם את הפסיקה הרבה הנזכרת שם):

"פעילות של סחר בלתי חוקי בנשק אוצרת בחובה פגיעה בערכים חברתיים בעלי חשיבות רבה, בהם שלמות הגוף, חיי אדם ושלום הציבור וביטחונו. כלי הנשק שנמכרו במסגרת האישומים הם על פי טיבם כאלה שבאמצעותם ניתן בנקל לפגוע בשלמות הגוף ולגדוע חיי אדם. חומרת הנזק הנגרם בעקבות ביצוע עבירות כגון אלו מתעצמת במקרים כבענייננו, שבהם נמכרים כלי נשק בעלי פוטנציאל פגיעה ממש, שהרי דין סחר ברובה סער, בתת-מקלע או באקדח אמין ואיכותי, אינו כדין סחר באקדח מאולתר ...

החומרה היתרה הכרוכה בעבירות נשק והסיכון הנשקף מביצוען לציבור, מקבלים משנה תוקף בשים לב להיקפיה של התופעה ואופן התפשטותה. כמענה לכך, מסתמנת בפסיקה מגמה עקבית להחמיר את הענישה בגין עבירות אלו, באופן שיהלום את מידת פגיעתן בערכים המוגנים ויקדם את מיגור התופעה (...). משכך, חרף עיקרון הענישה האינדיבידואלית והמשקל שיש ליתן לנסיבותיו האישיות של כל נאשם לגופו, בבואו לגזור את דינו של מי שהורשע בביצוע עבירות חמורות אלו, על בית המשפט לתת בכורה לשיקולי ההרתעה והאינטרס הציבורי (...). כן יודגש, הגם שעסקאות סחר בנשק מערבות מטבע הדברים גורמים שונים שחלקו של כל אחד מהם בעסקה הוא משתנה, יש חשיבות בענישה מוחשית של כל אחת ואחת מהחוליות בשרשרת הסחר. כל אחת מאותן חוליות 'מוחזקת כמי שמודעת לתוצאות האפשריות הקשות העלולות לנבוע מהשימוש שיעשה בנשק לאחר שיגיע אל 'הצרכן הסופי' בקצה השרשרת' (ע"פ 7268/11 גרבאן נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (8.8.2012)). לעניין הצורך בהחמרה בענישה ציינה השופטת (כתוארה אז) א' חיות בפסק הדין בעניין נפאע:

'נוכח מימדיה המדאיגים של תופעת הסחר הבלתי חוקי בנשק, הסכנות הנשקפות ממנה והקלות היחסית שבה ניתן לבצען, אכן הגיעה השעה - בכפוף לנסיבותיו הקונקרטיות של כל מקרה ומקרה - להחמיר בעונשי המאסר הנגזרים על נאשמים בעבירות אלו לעומת העונשים הנגזרים כיום" (שם, פסקה 7)'. "

W בחינת מדיניות הענישה הנוהגת

22. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת כפי שניתן להתרשם מהפסיקה שאליה הפנו הצדדים (כמפורט לעיל), מעלה טווח ענישה רחב במקרים שבהם נאשמים הורשעו בעבירה של עסקה בנשק (סעיף 144(ב2) בחוק העונשין).

עם זאת, בעקבות פסק הדין בעניין בראנסי, אשר כאמור לעיל, במסגרתו נדונו שמונה ערעורים בעניין עונשם של אחד עשר נאשמים, כמחציתם ערעורים שהגישו הנאשמים וכמחציתם ערעורים שהגישו המדינה, ניתן לומר כי מסתמנת אמת מידה לקביעת מתחמי ענישה לעניין העבירה של מכירת נשק. כך בין השאר, עלה כי מתחם העונש לגבי עסקה אחת של מכירת אקדח, הוא בין 24 ל-48 חודשי מאסר (עניין בראנסי, הדיון בעניין נאשם 6, בפסקאות 55-62 וכן ראו הדיון בעניין נאשם 9, פסקאות 37-45), ואילו מתחם העונש לגבי עסקה אחת של מכירת תת-מקלע או רובה סער, הוא בין 24 ל-60 חודשי מאסר (שם, הדיון בעניין נאשם 3, פסקאות 30-36; הדיון בעניין נאשם 19, פסקאות 46-54; הדיון בעניין נאשם 8, פסקאות 63-69).

כן יש לתת את הדעת לגזרי הדין שניתנו בעת האחרונה בבית משפט זה, שבמסגרתם נדונו נאשמים שמכרו נשק לסוכן ואשר בעניינם לא הוגש ערעור (בין השאר, עניין קאסם; עניין קורד; עניין עטיה), או הוגש ערעור ונדחה (עניין עג'אג'), כמפורט לעיל.

23. עוד עולה מהפסיקה, כי במקום שבו חלקו של הנאשם בעסקת הנשק הוא תיווך, מתחם העונש מופחת והוא בין כרבע עד כשליש פחות ממתחם העונש שנקבע לגבי הנאשם שמכר את הנשק. כך בין השאר, נקבע בשני העניינים הבאים:

(1) ע"פ 2422/14 עלי ח'דר נ' מדינת ישראל (21.12.2014) (כבוד השופט ס' ג'ובראן) (להלן - עניין ח'דר) - המערער הורשע בעבירה של סחר בנשק, רובה מסוג קרל גוסטב. נקבע שמתחם העונש הוא בין 24 ל-48 חודשי מאסר. על המערער הושת עונש של 36 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. במסגרת גזר הדין שניתן בבית המשפט המחוזי בירושלים נדון גם עניינו של נאשם נוסף, אשר לנוכח הקביעה שבמסגרת העסקה שימש מתווך בלבד, הוסכם במסגרת הסדר הטיעון שמתחם העונש ההולם לגביו הוא בין 15 ל-24 חודשי מאסר. בהתאם לכך, הושת עליו עונש של 20 חודשי מאסר. בדחותו את הערעור, עמד בית המשפט העליון על ההבחנה בין המערער, שסיפק את הרובה וקיבל תמורה גבוהה, בסך 9,000 ₪, לבין הנאשם האחר, שחלקו היה של מתווך בלבד ובהתאם לכך, התמורה שקיבל הייתה נמוכה משמעותית, בסך 500 ₪ בלבד.

(2) ת"פ (מחוזי ירושלים) 11789-12-16 מדינת ישראל נ' מאזן ג'אבר (31.12.2017) (כבוד השופטת ח' מאק-קלמנוביץ) (להלן - עניין מאזן ג'אבר), - בגזר הדין נדון עניינם של ארבעה נאשמים שהורשעו בעבירות של סחר בנשק, נשיאת נשק, קשירת קשר לעשיית פשע ועבירות סמים. לענייננו רלוונטית קביעת מתחם העונש ההולם את עבירות הנשק. בעניין זה הבחין בית המשפט בין מתחם העונש ההולם עבירה של סחר בנשק, שלגביה נקבע מתחם עונש בין 20 ל-48 חודשי מאסר, בעוד שלגבי התיווך בעסקת הנשק, נקבע שהמתחם הוא כשלושה רבעים מהמתחם שנקבע לגבי העבירה של סחר בנשק.

מתווך בעסקה למכירת נשק הוא, כטענת המאשימה, גורם משמעותי מאד בעסקה, שבלעדיו לא היה מוכר הנשק מאתר רוכש לנשק המצוי ברשותו. הוא "המוציא והמביא", הוא המקשר בין המוכר לבין הקונה והוא המתאם את המפגש בין השניים ומי שמביא לכך שהעסקה תצא אל הפועל. מצד שני, המתווך אינו מחזיק בנשק והוא אינו בעליו ועל-פי רוב, התשלום שהוא מקבל עבור חלקו בעסקה, קטן מאד ביחס לתמורה המשולמת עבור הנשק. כמו כן, מנקודת מבטו של המתווך בעסקת נשק, מדובר במי שנתן יד והיה שותף לעבירה חמורה מאד של סחר בנשק. מנגד, מנקודת מבטה של המדינה שפעלה באמצעות הסוכן, לא מן הנמנע שבלעדי אותם "מתווכים" המסייעים באיתור מוכרי נשק פוטנציאליים, היה קושי לאתר את סוחרי הנשק כדי לרכוש מהם כלי נשק, לשם מיגור התופעה של החזקת נשק לא חוקי. לא אחת אף נמצא, כי אלמלא היענות לפניות הסוכן לסייע לו בהשגת הנשק, לא היה המתווך מוצא עצמו בַּתְּוֹךְ, בין הסוכן - הקונה - לבין המוכר. דומה אפוא, כי איזון בין שיקולים אלו מצדיק שמתחם העונש בעניינו של מתווך בעסקת נשק יהיה מופחת מזה של המוכר.

W שקילת הנסיבות הקשורות בעבירה

24. בעניין הנאשם 1, פריד שחאדה, נשקלו הנסיבות הקשורות בעבירות, כמובא להלן.

בעניין זה, מקובלת עליי ההבחנה שעשה בא-כוחו של הנאשם 1 בין חלקו באישום הראשון לבין חלקו באישום השני. כמו כן וכנטען, נראה כי אכן יש לראות את חלקו באישומים על רקע היותו גיסו של הסוכן והעובדה שבין השניים היכרות ממושכת קודם לאירועים המתוארים בכתב האישום.

בעניין האישום הראשון, אכן לא מן הנמנע שכטענת הנאשם 1, היענותו לפניית הסוכן לאתר מוכר נשק, נבעה מקשרי המשפחה בין השניים ומהיכרות המוקדמת הממושכת. מכל מקום, בעסקה המתוארת באישום הראשון הנאשם 1 אמנם שימש בתפקיד מתווך בין הסוכן לבין המוכר, הנאשם 2, אך הוא מילא תפקיד של מתווך פעיל מאד. הוא היה שותף להתגבשות עסקת רכישת האקדח, התלווה אל הסוכן, נכח בכל המפגשים ובכל שלבי העסקה ואף שולמה לו עמלה על חלקו, בסך 1,000 ₪.

לעומת זאת, בעסקה המתוארת באישום השני, הנאשם 1 כלל לא היה מעורב באופן פעיל, או בכלל. עסקה זו עברה מספר גלגולים, שניתן לחלקם לשלושה שלבים, שנמשכו על פני קרוב לחודש. השלב הראשון היה בין יום 5.1.2018 ליום 8.1.2018 ובמסגרתו נעשה ניסיון של הסוכן לרכוש מהמוכר, הנאשם 2, M-16 (פסקאות 1-8 באישום השני). בשלב הזה השלים הסוכן את כל התיאומים עם הנאשם 2, ללא כל מעורבות של הנאשם 1. רק בשלב שבו הסוכן היה בדרכו לפגוש את הנאשם 2 כדי להשלים את עסקת רכישת הנשק, הודיע הסוכן לנאשם 1 שיאסוף אותו בדרכו אל הנאשם 2, איסוף שנעשה ביוזמת הסוכן. באותה פגישה הסתכם חלקו של הנאשם 1 בכך ששאל את הסוכן אם כספי התמורה ברשותו (שם, פסקה 4). אך בכל מקרה, עסקה זו, שבעניינה הנאשמים כלל לא הואשמו בעבירה כלשהי, כלל לא יצאה אל הפועל, לאחר שנמצא שהרובה שהסוכן עמד לקנות היה תקול (שם, פסקה 5). השלב השני החל ביום 8.1.2018, המשיך ביום 22.1.2018 והסתיים ביום 28.1.2018 (שם, פסקאות 6-12). גם במסגרתו נעשה ניסיון מצד הנאשם 2 למכור לסוכן M-16, אשר לא צלח בשל תקלה בנשק שהוצע לסוכן. גם הפעם הנאשם 1 כלל לא היה מעורב בדבר, למעט העובדה שהסוכן, ביוזמתו, בחר לאסוף ברכבו את הנאשם 1, בעת שהיה בדרכו אל הנאשם 2.

בשל כך נמצא שהנאשם 1 אמנם נכח בפגישה, אך ללא כל מעורבות מצדו (שם, פסקאות 8-10). השלב השלישי היה ביום 30.1.2018 והוא השלב שבו העסקה למכירת רובה M-16 הושלמה (שם, פסקאות 13-16). בשלב הזה, כמו בשלבים הקודמים, לא היה לנאשם 1 חלק כלשהו בעסקה, למעט העובדה שלבקשת הסוכן וביוזמתו, עודכן הנאשם 1 בפרטי העסקה והסוכן אסף אותו ברכבו שעה שהיה בדרכו לפגוש את הנאשם 2 כדי להשלים את עסקת רכישת הנשק. כמו כן בסוף העסקה וביוזמת הסוכן, הוא נתן לנאשם 1 סך 1,400 ₪.

מהמתואר עולה אפוא, שבמסגרת האישום השני חלקו של הנאשם 1 היה זניח, אם בכלל היה מעורב בו. הנאשם 1 לא היה מעורב בתכנון שתי העסקאות שלא יצאו אל הפועל ואף לא היה מעורב בתכנון העסקה שיצאה אל הפועל. כך גם לא היה מעורב בפרטי הדברים, לא יזם את העסקה ולא עשה כל פעולה רלוונטית להתגבשותה. אף נראה שהעובדה שנכח ברכב בשתיים מהפגישות נבעה רק מכך שהסוכן, שהוא גיסו, הודיע לו שהוא בא לאסוף אותו ברכבו, אך לא בשל חלקו בעסקאות. נראה שהנאשם 1 עורב בעסקה אף מבלי שהיה מודע לכך ואף לא ביקש את העמלה ששולמה לו לבסוף, בסך 1,400 ₪. עם זאת, מאחר שבסופו של דבר קיבל עמלה ו"גזר קופון" מהעסקה, לא ניתן לומר שלא מילא תפקיד של מתווך, גם אם פסיבי מאד.

ניתן אם כן, לסכם את הנסיבות הקשורות בעבירות בעניין הנאשם 1, כלהלן: ראשית, בעסקה הראשונה שימש הנאשם 1 בתפקיד מתווך שהיה פעיל מאד, בשונה מהאישום השני, שבו היה מתווך פאסיבי, שרק נהנה מעמלת התיווך, שאותה נאות לקבל, חרף היעדר מעורבות מצדו בעסקה. שנית, שני כלי הנשק שנמכרו היו כלי נשק מקוריים ותקינים (בשונה מנשק מאולתר), שאת תקינותם בדק הנאשם 2 באמצעות ירי. בעסקה הראשונה דובר בעסקה למכירת אקדח 'סטאר' חצי אוטומטי עם מחסנית תואמת, ובעסקה השנייה נמכר רובה סער מסוג M-16, מחסנית תואמת וכדורי תחמושת. דובר אפוא, בכלי נשק תקינים בצירוף תחמושת, המוכנים לשימוש, שהנזק והסכנה הנשקפים מהם לחיי אדם ולביטחון המדינה, במיוחד מהרובה, עשוי היה להיות עצום. כך, גם אם בסופו של דבר לא נגרם נזק, אך בשל מכירתו לסוכן. עם זאת וכפי שנקבע בפסיקה שתוכנה פורט לעיל, לעניין חומרת העבירה, יש להבחין בין סוגי הנשק שנמכרו. בהתאם לכך יש לראות בחומרה רבה יותר עסקה למכירת רובה סער לעומת עסקה למכירת אקדח. שלישית, מעסקת מכירת האקדח גרף הנאשם 1 עמלה בסך 1,000 ₪ ומעסקת מכירת ה-M-16 הרוויח סך 1,400 ₪. תשלום זה מצביע על כך שלנאשם 1 היה מניע כלכלי וכי עבר את העבירה בשל רצון להפיק רווח כספי.

25. **בעניין הנאשם 2, זיאד גזאונה**, נשקלו הנסיבות הבאות הקשורות בעבירות: ראשית, מעובדות כתב האישום שבהן הודה הנאשם 2 עולה, כי הוא פעיל מאד בתחום הסחר בכלי נשק. מעובדות שני האישומים עולה, שלנאשם זה גישה לכלי נשק רבים ומגוונים. במסגרת שלבי התגבשותה של העסקה הראשונה הציג הנאשם 2 לסוכן ארבעה אקדחים שונים לבחירתו. בשלב שבו עמדו להשלים את העסקה הציג אקדח נוסף ולבסוף, תוך זמן קצר, הביא לסוכן את האקדח שעליו דובר, אקדח מסוג סטאר 9. כך גם עולה מהאישום השני, שבמסגרתו הוצגו שלושה רובי סער מסוג M-16 ואף הוצע רובה סער המורכב מחלקי רובה אחר, עד שבסופו של דבר נמכר רובה הסער שהוזמן, מסוג M-16. שנית, כאמור, דובר במכירת כלי נשק תקינים בצירוף מחסניות, שהנזק והסכנה הנשקפים מהם לחיי אדם ולביטחון המדינה, עשוי היה להיות עצום. כך, גם אם בסופו של דבר לא נגרם נזק, אך בשל מכירתו לסוכן. עם זאת וכאמור בעניין הנאשם 1, לעניין חומרת העבירה, יש להבחין בין סוגי הנשק שנמכרו. בהתאם לכך יש לראות בחומרה רבה יותר עסקה למכירת רובה סער לעומת עסקה למכירת אקדח. שלישית, כדי להוכיח לסוכן את תקינות שני כלי הנשק שנמכרו, הנאשם 2 השתמש בהם וירה בכל אחד מהם אש חיה. באקדח שנמכר ירה הנאשם 2 כשבעה כדורים מחוץ לחלון הרכב

וברובה ירה מספר כדורים בעוד הרובה במצב אוטומט. בעצם הירי כמתואר, יש כדי להצביע על חומרה נוספת לנוכח הסיכון הרב הכרוך בכך. רביעית, לנאשם 2 שולם סך 23,000 ₪ תמורת האקדח ועוד 55,000 ₪ תמורת הרובה. כך שברור שנאשם זה עבר את העבירה ממניע כלכלי מובהק. העובדה שלטענתו, לא כל הסכום הועבר לידיו וכי הוא רק שימש חוליה נוספת בשרשרת מכירת הנשק, לא נכללה בעובדות כתב האישום המתוקן, שלגביהן הוסכם במסגרת הסדר הטיעון שהן מחייבות וכי הצדדים לא יחרגו מהן (פסקה 3 בהודעה על הסדר הטיעון).

W קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

26. בהתחשב בערך החברתי שנפגע ממעשה העבירה ובמידת הפגיעה בו, כמפורט לעיל, תוך התחשבות במדיניות הענישה הנהוגה כמפורט לעיל, וכן בהתחשב בנסיבות שבהן נעברו העבירות, שאף עליהן עמדנו, מתחם העונש ההולם לגבי כל אחד מהנאשמים הוא כלהלן:

מתחם העונש **לנאשם 1, פריד שחאדה** - תיווך בשתי עסקאות של מכירת נשק (אקדח ורובה סער) - הוא בין 28 ל-60 חודשי מאסר בפועל.

מתחם העונש **לנאשם 2, זיאד גזאונה** - שתי עסקאות של מכירת נשק (אקדח ורובה סער) - הוא בין 40 ל-80 חודשי מאסר בפועל.

גזירת העונש המתאים ושקילת נסיבות שאינן קשורות במעשה העבירה

27. **בעניין הנאשם 1, פריד שחאדה**, נשקלו בגדרי מתחם העונש ההולם הנסיבות שאינן קשורות בעבירות שבהן הורשע, כלהלן: ראשית, הנאשם 1 יליד 1993 (כבן 26), נשוי ואב לילד כבן שנה וחצי. אין לחובתו הרשעות קודמות. בנסיבות אלו נשקלה העובדה שעונש מאסר ממושך עשוי להשליך לרעה על עתידו ולהקשות עליו לחזור למעגל חיים נורמטיבי. שנית, הנאשם 1 הכיר באחריותו והודה בעובדות כתב האישום המתוקן ובכך חסך זמן שיפוטי ניכר.

לשם קביעת עונשו של הנאשם 1 בתוך מתחם העונש, נעשה איזון בין כל השיקולים האמורים, לרבות עמדת המאשימה וטענותיו של בא-כוחו שעליהן עמדנו. כן נשקל הצורך להרתיע את הנאשם 1 ואת כלל הציבור מפני סחר בנשק לא חוקי, שלמרבה הצער הפך לתופעה שהיקפה נרחב מאד.

לנוכח כל אלו ולנוכח חלקו הזניח בעסקה השנייה, אך גם תוך שקילת הרווח הכספי שצמח לנאשם 1 משתי העסקאות, המסקנה היא שעל עונשו של הנאשם 1 להיות בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם. זאת לצד מאסר מותנה שישמש גורם מרתיע מפני חזרה על העבירות שבהן הורשע. כמו כן, בהתחשב במניע הכלכלי וברווח שצמח לנאשם 1, גם אם היה נמוך יחסית, יוטל עליו גם קנס.

28. **בעניין הנאשם 2, זיאד גזאונה**, נשקלו בגדרי מתחם העונש ההולם הנסיבות שאינן קשורות בעבירות שבהן הורשע, כלהלן: ראשית, הנאשם 2 יליד 1975 (כבן 44), נשוי ואב לארבעה ילדים. אין לחובתו הרשעות קודמות. בנסיבות אלו וחרף חלקו הגדול יותר בעסקאות הנשק, נשקלה העובדה שעונש מאסר ממושך עשוי להשליך לרעה על עתידו ולהקשות עליו לחזור למעגל חיים נורמטיבי. שנית, הנאשם 2 הכיר באחריותו והודה בעובדות כתב האישום המתוקן ובכך חסך זמן שיפוטי ניכר.

לשם קביעת עונשו של הנאשם 2 בתוך מתחם העונש, נעשה איזון בין כל השיקולים האמורים, לרבות עמדת המאשימה וטענותיו של בא-כוחו שעליהן עמדנו. כן נשקל הצורך להרתיע את הנאשם 2, שנראה שהוא פעיל מאד בכל הקשור בעיסוק בנשק לא חוקי, וכן את כלל הציבור מפני סחר בנשק לא חוקי, שלמרבה הצער הפך לתופעה שהיקפה נרחב מאד.

לנוכח כל אלו, המסקנה היא שעל עונשו של הנאשם 2 להיות במחצית התחתונה של מתחם העונש, גם אם לא בחלקו התחתון ממש. זאת לצד מאסר מותנה שישמש גורם מרתיע מפני חזרה על העבירות שבהן הורשע. כמו כן, בהתחשב במניע הכלכלי וברווח בסכום משמעותי שצמח לנאשם 2, יוטל עליו גם קנס.

גזר הדין - סיכום

29. לנוכח כל השיקולים שהובאו לעיל, עונשי הנאשמים יהיו כלהלן.

על הנאשם 1, פריד שחאדה, נגזרים העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 28 חודש, החל מיום מעצרו ביום 9.4.2018.
- ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת נשק שהיא פשע.
- ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת נשק שהיא עוון.
- ד. קנס כספי בסך 1,000 ₪ שישולם תוך 180 יום, או 8 ימי מאסר תמורתו.

על הנאשם 2, זיאד גזאונה, נגזרים העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 48 חודש, החל מיום מעצרו ביום 9.4.2018.

- ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת נשק שהיא פשע.
- ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם 1 לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת נשק שהיא עוון.
- ד. קנס כספי בסך 10,000 ₪ שישולם תוך 180 יום, או 80 ימי מאסר תמורתו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

ניתן היום, כ"ו בניסן התשע"ט, 1 במאי 2019, במעמד הנאשמים ובאי כוח הצדדים, כמפורט בפרוטוקול.